

Kotityö BKT:seen ja eläkehyvitys lapsista äideille

- **Kotityö tulee huomioida BKT:n täydennyksenä.**
- **Kodeissa tehtävä lastenhoitotyö tulee nähdä tasa-arvoisesti työnä.**
- **Lapsia kasvattaneille on myönnettävä eläkehyvitys.**
- **Suomalaisten lapsilukutoive 2,44 lasta on mahdollistettava - toteutuma on nyt 1,35.**
- **Puolet Suomen lapsista syntyy lapsiluvultaan 3+ -perheisiin.**
- **3+ -perheissä lasten hoitotyön määrä on suurempi ja kotihoito yleisempää kuin pienemmissä perheissä.**
- **Isot perheet tekevät toisille mahdolliseksi omavalintaisen lapsettomuuden tai yksilapsisuuden ilman, että syntyvyys alenee.**

→ Valtiovarainministeriön tulisi yhdessä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa teettää selvitys eri maissa myönnettävistä eläkehyvityksistä ja tutkia minkälainen malli olisi parhaiten sovellettavissa Suomessa niin, että se kannustaa lasten saantiin ja kompensoi lastenhoidon takia alhaiseksi jäävää eläkekertymää.

Kotityö on tuottavaa työtä

Tilastokeskuksen mukaan kansantalouden tilinpito on puutteellinen, koska siitä puuttuu kotityön osuus. Oikein arvioituna kotityö tuottaa BKT:stä kolmanneksen - vuosittain noin 100 miljardia euroa. Kansainvälinen työjärjestö ILO linjasi jo vuonna 2013, että palkaton työ tulee tehdä näkyväksi.

Yhteiskunnallisesti välttämätöntä ja tuottavaa kotityötä on arvostettava vähintään palkkatyön arvoisena toimintana. Tilastokeskuksen tutkimuksen mukaan kotityön hinnoittelu vastaavan palkkatyön mukaisesti lisäisi Suomessa bruttokansantuotetta 40%.

Yhteiskunta- ja perhepolitiikkaa suunniteltaessa on otettava huomioon, että palkkatyön vastakohta ei ole "työttömyys" silloin kun kotona hoidetaan lapsia. Lasten hoitaminen tulee tunnustaa työksi silloinkin, kun se tapahtuu kotona lapsen oman vanhemman toimesta. Kun kotityötä ja varsinkin lastenhoitotyötä aletaan pitää työnä, havaitaan, että tavoiteltu työllisyysasteen nosto on jo saavutettu.

LAPSIPERHEIDEN ETUJÄRJESTÖ RY

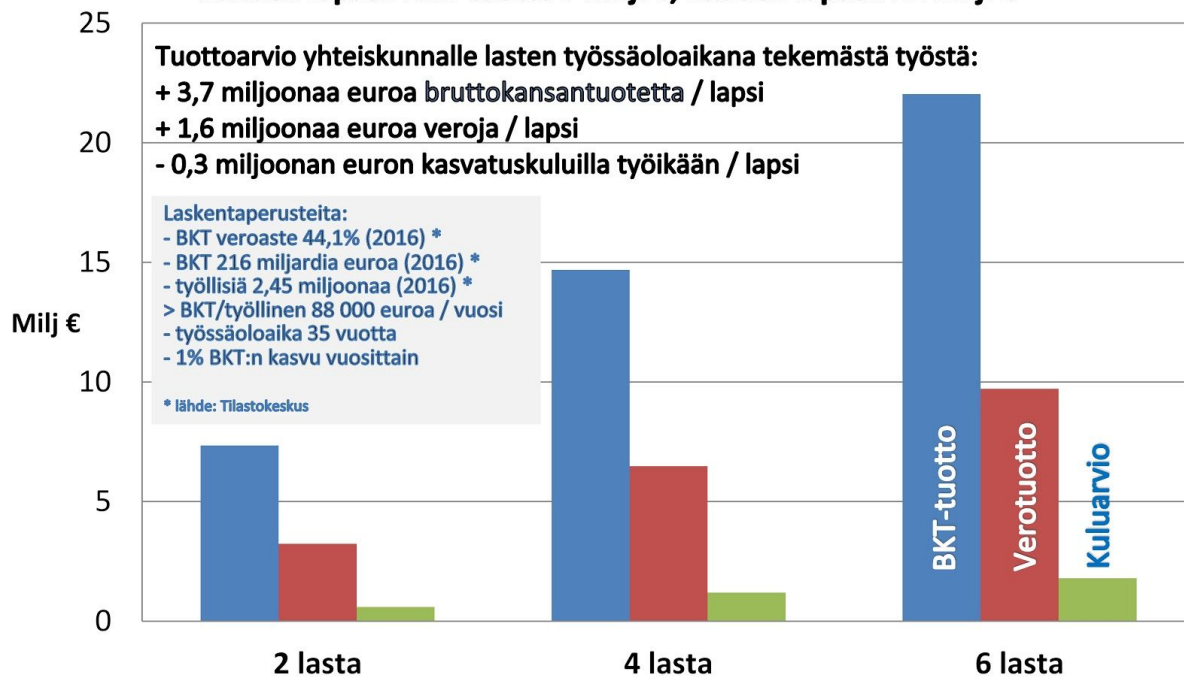
Barnfamiljernas Intresseorganisation rf

Oheisessa laskelmassa on arvioitu lasten tulevan työssäoloajan taloudellista tuottoa BKT:lla mitaten. Lapsi kartuttaa tällä palkkatyön "laskutusarvolla" laskettuna elinkaarensa aikana bruttokansantuotetta keskimäärin 3,7 miljoonaa euroa ja veroja 1,6 miljoonaa euroa.

Lasten hoidon ja kasvatuksen nettokustannus lasten työikään mennessä on noin 0,3 miljoonaa euroa. Lasten kasvattaminen on siis erittäin tuottavaa työtä, mutta tuotto ei tule perheille vaan koko yhteiskunnalle. Kaikki toimet, jotka suoraan tai välillisesti vähentävät syntyvyyttä, ovat kansantaloudelle erittäin haitallisia.

INVESTOINTI LASTEN SAANTIIN KANNATTAÄ

Kahden lapsen BKT-tuotto 7 milj. €, kuuden lapsen 22 milj. €

Lasten kotihoitoa vähentävät toimenpiteet eivät johda tavoiteltuun työllisyysasteen nousuun, vaan arvokkaan kotityön vähenemiseen ja reaalisen BKT:n laskuun. Kotihoidon tuen leikkaukset ja perhevapaiden kiintiöinti johtavat epätasa-arvoisiin tuloksiin ja erityisesti kouluttamattomien naisten elämänlaadun ja työmarkkina-aseman heikkenemiseen.

Epävarmat työmarkkinat alentavat erityisesti vähän koulutettujen naisten hedelmällisyyttä. Vähän koulutettujen isien ja äitien "pakottaminen" työmarkkinoille johtaa lähinnä työttömyyden ja

LAPSIPERHEIDEN ETUJÄRJESTÖ RY

Barnfamiljernas Intresseorganisation rf

pahoinvoinnin kasvuun sekä syntyvyyden laskuun.

Ikärakenteen vääristymän takia perheiden edellytyksiä tavoitella toivomaansa lapsilukua on vahvistettava. Suomi tarvitsee myös isoja perheitä. Yhteiskunnan tulee suunnata tukea lapsiperheiden säälliseen toimeentuloon ja lapsia kasvattaneilla tulee myöntää eläkehyvitys.

Mitä suurempia perheet ovat, sitä suuremmat ovat yhden perheen tuottamat kansantaloudelliset hyödyt, koska jokainen lapsi tulee tuottamaan kansantalouteen yhtä suuren tulon. Kotitalouden koon kasvu on myös ekologista, koska yhteiset resurssit tulevat silloin useamman henkilön käyttöön. Koska osa perheistä on lapsettomia tai yksilapsisia, eläkkeitä turvaamaan tarvitaan myös perheitä, joissa on useita lapsia. Monilapsisten perheiden perusturvasta huolehtiminen mahdollistaa sen, että kaikki kansalaiset voivat valita vapaasti haluamansa perheeseen ilman syyllisyyttä tai syyllistämistä.

Monilapsiset perheet vastaavat Suomen tulevaisuudesta jo nyt: Puolet Suomen lapsista syntyvät perheisiin, joissa on tai tulee olemaan kolme lasta tai enemmän. Monilapsisten perheiden kokema köyhyys ja sitä kautta syrjäytymisuhka on suuri vaara koko yhteiskunnan kannalta.

Ekologisesti pahin uhkakuva on, että Suomen syntyvyys jatkaa laskuaan. Tulevaisuuden aikuisten kannettavaksi tulee kestävämmän suuri taakka: palkkatyö, seuraavan sukupolven kasvatusta, suuresta vanhusväestöstä huolehtiminen sekä yhteiskunnan muut yhteiset palvelut, joiden ylläpitoon kerätään veroja. Hyvinvointiyhteiskunta romahtaa ja sen mukana suomalaisten korkea koulutustaso ja tutkimus. Sen sijaan, että high-tec-Suomi voisi auttaa maailmaa ekoteknologian ja -innovaatioiden keinoin, romahdamme omien vaikeuksiemme keskelle. Suomalaisen yhteiskunnan tuhoaa ennemmin väestökato kuin ilmastonmuutos. Väestönkasvun kannalta suomalaisten määrällä ei ole merkitystä; meitä on 0,07% maailman väestöstä.

Eläkehyvitys lapsista

Perheille on varmistettava perusturva lasten kotihoidon ajaksi sekä vanhemmille asianmukainen eläkekertymä. Kotihoitotyötä tekevien vanhempien aseman vahvistaminen on tasa-arvon kannalta välttämätöntä: Nyt lapsia hoitavat vanhemmat kärsivät huonommasta eläkekertymästä, vaikka kasvattavat lapsettomienkin puolesta tulevaisuuden eläkkeenmaksajia.

Tällä hetkellä eläkettä kertyy vanhempainvapaiden ajalta ja hieman myös kotihoidon tuen ajalta. Ongelmana ei ole niinkään ansiosidonnaisten vapaiden eläkekertymä vaan minimipäivärahan varassa olevien ja kotihoitotyötä tekevien eläkekertymän alenema. Se luo epävarmuutta ja

LAPSIPERHEIDEN ETUJÄRJESTÖ RY

Barnfamiljernas Intresseorganisation rf

siirtää lasten saantia. Lapsia kasvattaneiden työ eläkejärjestelmän taloudellisen kestävyys ylläpitämiseksi tulee huomioida reilulla eläkehyvityksellä. Lapsi rahoittaa sen aikanaan eläkemaksuillaan. On selvä epäkohta, jos eläke alenee lasten hoitojaksojen takia sitä enemmän, mitä enemmän tulevia eläkemaksujen maksajia saa ja/tai kasvattaa.

Lapsia kasvattaneille eläke-etuus lapsimäärän mukaan

Vanhemmille, jotka tahtovat hoitaa ja kasvattaa lapsensa kotona, on taattava mahdollisuus kohtuulliseen elintasoon perhetukijärjestelmän kautta.

Pienten lasten vanhempien pitkän aikavälin elintaso on turvattava myöntämällä kotona lasta hoitavalle vanhemmalle myös lastenhoitajan keskimääräistä palkkaa vastaava eläke-etu. Eläke-etu on maksettavissa, sillä sen maksavat kasvattajansa lapset. Mitä useampia lapsia, sitä useampia maksajia vanhemman eläkkeille on. Samalla lapset maksavat myös muiden kansalaisten eläkkeitä.

Monissa maissa lasten vanhemmille myönnetään eläkehyvityksiä. Esimerkiksi Ranskassa on satsattu perhepolitiikkaan ja suuresta perheestä palkitaan: molemmat vanhemmat saavat kolmannesta lapsesta 10 prosentin korotuksen eläkkeeseensä ja täydelle eläkkeelle voi siirtyä nuorempana. Ranskan julkisen sektorin eläkejärjestelmässä on vielä huomattavampi eläkehyvitys: kolmannesta lapsesta alkaen saa vielä ylimääräisen viiden prosentin korotuksen eläkkeeseen. Kattona on eläkettä edeltänyt palkka. (Väänänen, Eläketurvakeskuksen raportteja, 6/2019)

Yhteiskunnan tulee kannustaa lastensaantiin, ei lisätä epävarmuutta

Synnytystä edeltäviin ansiotuloihin perustuva äitiys- ja vanhempainrahajärjestelmä ohjaa naisia lykkäämään ensimmäisen lapsen hankkimisen sellaiseen elämänvaiheeseen, jolloin opinnot on suoritettu loppuun ja asema työelämässä on turvattu. Tämä näkyy ensisynnyttäjien keski-ikä nousemisena reilusti yli biologisesti suosiollisimman iän ja vaikeuttaa toivottuun lapsilukuun pääsyä sekä alentaa syntyvyyttä.

Vuodesta 1969 alkaen jatkunut uusiutumistason alittanut syntyvyys on johtanut ikärakenteen vääristymään eli ikääntymiseen, joka puolestaan on huoltosuhteen romahtamisen syy. Tämä puolestaan on rakenteellinen syy julkisen ja yksityisen talouden ongelmien taustalla. Ikääntymisen jatkuessa lasten ja työikäisten määrä ja osuus väestöstä vähenee ja ikääntyneiden määrä ja osuus kasvavat. Julkiset menot lisääntyvät samalla kun veronmaksajien määrä vähenee. Tuottavuuden kasvu ei liikimainkaan korvaa ikääntymisestä aiheutuvia lisäkustannuksia. Asia on kuitenkin korjattavissa muutamassa vuosikymmenessä, jos syntyvyys

LAPSIPERHEIDEN ETUJÄRJESTÖ RY

Barnfamiljernas Intresseorganisation rf

kohoaisi lähemmäs suomalaisten itse tavoittelemaa tasoa 2,4 lasta/ nainen ja vähintään väestön uusiutumistasolle eli 2,1 lasta/nainen.

Eläke-, vero- ja perhepolitiikan tavoitteeksi tulee asettaa ylisukupolvinen kestävyys eli kestävä ja kansalaisten tahdon mukainen lapsiluku sekä kestävä väestön uusiutumistaso riittävän syntyvyyden avulla. Tämä merkitsee politiikkatoimia syntyvyyden pikaiseksi lisäämiseksi.

Lisätietoa:

<https://www.julkari.fi/handle/10024/138620>

<https://tyoelakelehti.fi/share/3986/e67651>

<https://www.tyoelake.fi/paljonko-saan-elaketta/sosiaalietuuksista-elaketta/>

<https://yle.fi/uutiset/3-10496056>

http://tilastokeskus.fi/til/kotsa/2016/kotsa_2016_2018-11-07_laa_001_fi.html

Roberta Fabritius
puheenjohtaja
rfabritius@gmail.com

0445402727